A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2008. január 31. *

A C-380/05. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Consiglio di Stato (Olaszország) a Bírósághoz 2005. október 18-án érkezett, 2005. április 19-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Centro Europa 7 Srl**

és

a **Ministero delle Comunicazioni e Autorità per le garanzie nelle comunicazioni**,

valamint

a **Direzione generale per le concessioni e le autorizzazioni del Ministero delle Comunicazioni**

között folyamatban lévő eljárásban,

* Az eljárás nyelve: olasz.

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök (előadó), G. Arestis, R. Silva de Lapuerta, J. Malenovský és T. von Danwitz bírák,

főtanácsnok: M. Poiares Maduro,
hivatalvezető: Fülöp B. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2006. november 30-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Centro Europa 7 Srl képviseletében A. Pace, R. Mastroianni és O. Grandinetti avvocati,

– az olasz kormány képviseletében I. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Gentili avvocato dello Stato,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében F. Benyon, E. Traversa, M. Shotter és F. Amato, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: L. G. Radicati di Brozolo avvocato,

a főtanácsnok indítványának a 2007. szeptember 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatali kérelem a földfelszíni frekvenciákon, országos szinten történő televíziós műsorszolgáltatás területéhez kapcsolódóan az EK-Szerződésnek a szolgáltatásnyújtás és a verseny szabadságát biztosító rendelkezései, az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK parlamenti és tanácsi irányelv (keretirányelv) (HL L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.) (a továbbiakban: keretirányelv), az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK parlamenti és tanácsi irányelv (engedélyezési irányelv) (HL L 108., 21. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 337. o.) (a továbbiakban: engedélyezési irányelv) és az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások piacain belüli versenyről szóló, 2002. szeptember 16-i 2002/77/EK bizottsági irányelv (HL L 249., 21. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 178. o.) (a továbbiakban: versenyirányelv), valamint az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkében hivatkozott, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 10. cikke értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Centro Europa 7 Srl társaság (a továbbiakban: Centro Europa 7) és a Ministero delle Comunicazioni, az Autorità per le garanzie nelle comunicazioni, valamint a Direzione generale per le concessioni e le autorizzazioni del Ministero delle Comunicazioni (a továbbiakban együtt: az alapeljárás alperesei) közötti peres eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 Az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra, az elektronikus hírközlő hálózatokra, valamint a kapcsolódó eszközökre és a kapcsolódó szolgáltatásokra vonatkozó új közös keretszabályozás (a továbbiakban: ÚKKSZ) a keretirányelvből és négy különös irányelvből – köztük az engedélyezési irányelvből – áll, amelyeket a versenyirányelv egészít ki.

A keretirányelv

4 A keretirányelv az 1. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Ez az irányelv az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra, az elektronikus hírközlő hálózatokra, a kapcsolódó eszközökre és a kapcsolódó szolgáltatásokra vonatkozó szabályozás harmonizált keretét hozza létre. Megállapítja a nemzeti szabályozó hatóságok feladatait, és kialakítja a keretszabályozásnak a Közösség egészében történő harmonizált alkalmazását biztosító eljárások összességét."

5 Ezen irányelv 1. cikkének (3) bekezdése kimondja:

„Ez az irányelv és a különös irányelvek nem sértik a közösségi, illetve nemzeti szinten a közösségi jognak megfelelően hozott, az általános érdekű célkitűzések elérésére irányuló intézkedéseket, különösen a tartalomszabályozással és az audiovizuális politikával kapcsolatos intézkedéseket.”

6 A keretirányelv 2. cikke így rendelkezik:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

a) »elektronikus hírközlő hálózat«: olyan átviteli rendszer […], amely lehetővé teszi a vezetéken, rádióhullámon, optikai vagy egyéb elektromágneses úton történő jelátvitelt, beleértve a műholdas hálózatokat, a helyhez kötött […] és mobil földi hálózatokat, […] a rádióműsor- és televízióműsor-terjesztő hálózatokat, valamint a kábeltelevízió-hálózatokat, a továbbított információtípusra tekintet nélkül;

[…]

c) »elektronikus hírközlési szolgáltatás«: olyan, általában díjazás ellenében nyújtott szolgáltatás, amely teljes egészében vagy nagyrészt elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelből áll, beleértve a műsorterjesztő hálózatokon nyújtott távközlési szolgáltatásokat és átviteli szolgáltatásokat […]

[…]”

7 A keretirányelv „Ágazatpolitikai célok és szabályozási elvek” című 8. cikke így rendelkezik:

„(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az ezen irányelvben és a különös irányelvekben meghatározott szabályozási feladatok ellátása során a nemzeti szabályozó hatóságok a (2), (3) és (4) bekezdésben meghatározott célok elérésére irányuló minden ésszerű intézkedést meghozzanak. Az ilyen intézkedéseknek a célokkal arányosnak kell lenniük.

[…]

(2) A nemzeti szabályozó hatóságok többek között a következők révén mozdítják elő a versenyt az elektronikus hírközlő hálózatok, az elektronikus hírközlési szolgáltatások, a kapcsolódó eszközök és szolgáltatások nyújtása terén:

[…]

b) biztosítják, hogy az elektronikus hírközlési ágazatban ne legyen versenytorzulás vagy versenykorlátozás;

[…]

d) ösztönzik a rádiófrekvenciák és számozási erőforrások hatékony használatát és biztosítják ezek hatékony kezelését.

(3) A nemzeti szabályozó hatóságok többek között a következőkkel járulnak hozzá a belső piac fejlődéséhez:

a) felszámolják az elektronikus hírközlő hálózatok, a kapcsolódó eszközök és szolgáltatások, valamint az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása tekintetében európai szinten még fennálló akadályokat;

[…]”

8 A keretirányelv 9. cikkének (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy „[a] tagállamok a területükön […] biztosítják az elektronikus hírközlési szolgáltatások vonatkozásában a rádiófrekvenciákkal történő hatékony gazdálkodást”, valamint azt, „hogy az ilyen rádiófrekvenciák kiosztását és kijelölését a nemzeti szabályozó hatóságok tárgyilagos, átlátható, megkülönböztetéstől mentes és arányos kritériumok alapján végezzék”.

9 A keretirányelv 28. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy „[a] tagállamok elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb 2003. július 24-ig megfeleljenek”, és „ezeket az intézkedéseket 2003. július 25-től alkalmazzák”.

Az engedélyezési irányelv

10 Az engedélyezési irányelv 1. cikke így rendelkezik:

„(1) Ennek az irányelvnek a célja az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások belső piacának létrehozása az engedélyezési szabályok és feltételek harmonizációja és egyszerűsítése révén, e hálózatok és szolgáltatások nyújtásának a Közösség egészében való megkönnyítése érdekében.

(2) Ezt az irányelvet az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására vonatkozó engedélyekre kell alkalmazni."

11 Az engedélyezési irányelv 2. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Ezen irányelv alkalmazásában a [keret]irányelv 2. cikkében szereplő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni."

12 Az engedélyezési irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerint az „általános felhatalmazás" nem más, mint „a tagállam által létrehozott jogi keretszabályozás, amely ennek az irányelvnek megfelelően biztosítja az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására vonatkozó jogokat, és az elektronikus hírközlő hálózatok, illetve elektronikus hírközlési szolgáltatások valamennyi típusára vagy egyedi típusaira alkalmazandó, az ágazatra jellemző kötelezettségeket állapít meg".

13 Az engedélyezési irányelv „Elektronikus hírközlő hálózatokra és elektronikus hírközlési szolgáltatásokra vonatkozó általános felhatalmazás” című 3. cikke így rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásának szabadságát, az ebben az irányelvben foglalt feltételekre is figyelemmel. E céllal összhangban, a tagállamok nem akadályozhatnak meg egy vállalkozást elektronikus hírközlő hálózatok vagy elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásában, kivéve ha ez a Szerződés 46. cikkének (1) bekezdésében meghatározott okokból szükséges.

Az elektronikus hírközlő hálózatok szolgáltatása, illetve az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása – a 6. cikk (2) bekezdésében említett egyedi kötelezettségek, illetve az 5. cikkben említett használati jogok sérelme nélkül – csak általános felhatalmazás tárgyát képezheti. Az érintett vállalkozástól megkövetelhető, hogy nyújtson be jelentést, de nem írható elő számára, hogy mielőtt a felhatalmazásból eredő jogokat gyakorolná, a nemzeti szabályozó hatóság kifejezett határozatát vagy bármely egyéb közigazgatási intézkedésének iratait szerezze be. Az egyes esetekben szükséges bejelentést követően a vállalkozás megkezdheti tevékenységét, szükség esetén az 5., 6. és 7. cikk használati jogokra vonatkozó rendelkezéseire is figyelemmel.

[…]”

14 Az engedélyezési irányelv „Rádiófrekvencia- és számhasználati jogok” című 5. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Amennyiben lehetséges, és különösen abban az esetben, ha a káros zavarás kockázata elhanyagolható, a tagállamok a rádiófrekvenciák használatát nem tehetik az egyedi használati jogok megadásától függővé, hanem az ilyen rádiófrekvenciák használatának feltételeit az általános felhatalmazásban kell feltüntetniük.

(2) Ha egyedi rádiófrekvencia- és számhasználati jogok megadása szükséges, a tagállamok kérelemre minden olyan vállalkozásnak megadják ezt a jogot, amely az általános felhatalmazás alapján hálózatokat vagy szolgáltatásokat nyújt vagy vesz igénybe, az ezen irányelv 6. és 7. cikkének, valamint 11. cikke (1) bekezdése c) pontjának rendelkezéseire is figyelemmel, továbbá az említett erőforrások hatékony felhasználását a [keret]irányelvnek megfelelően biztosító bármilyen más szabályra is figyelemmel.

Azon egyedi feltételek és eljárások sérelme nélkül, amelyeket a tagállamok a rádiófrekvencia-használati jognak a közérdekű célok közösségi jognak megfelelő megvalósítása céljából rádióműsor- vagy televízióműsor-tartalomszolgáltatók részére való megadása érdekében fogadtak el, az ilyen használati jogokat nyílt, átlátható és megkülönböztetéstől mentes eljárások keretében kell megadni […]

[…]

(5) A tagállamok a megadandó használati jogok számát nem korlátozhatják, kivéve ha ez a hatékony rádiófrekvencia-használat biztosításához a 7. cikknek megfelelően szükséges.”

15 Az engedélyezési irányelv „A megadandó rádiófrekvencia-használati jogok számának korlátozására vonatkozó eljárás” című 7. cikke így rendelkezik:

„(1) Amennyiben valamely tagállam a megadandó rádiófrekvencia-használati jogok számbeli korlátozásának lehetőségét mérlegeli, többek között köteles:

a) kellőképpen figyelembe venni annak szükségességét, hogy a felhasználók számára a lehető legtöbb előnyt kell biztosítani, és a versenyt ösztönözni kell;

[…]

c) közzétenni minden olyan döntést – indokolással együtt –, amely a használati jogok megadásának korlátozására vonatkozik;

d) az eljárás meghatározását követően a használati jogok iránti kérelmek benyújtására vonatkozó felhívást közzétenni; és

e) a korlátozást ésszerű időközönként vagy az érintett vállalkozások ésszerű kérelmére felülvizsgálni.

[…]

(3) Ha a rádiófrekvencia-használati jogok megadásának korlátozására van szükség, a tagállamok az ilyen jogokat tárgyilagos, átlátható, megkülönböztetéstől mentes és arányos kiválasztási feltételek alapján kötelesek megadni. Minden kiválasztási feltétel megállapításakor kellő mértékben figyelembe kell venni a [keret]irányelv 8. cikke célkitűzéseinek elérését.

[…]”

16 Az engedélyezési irányelv „Korábban megadott felhatalmazások” című 17. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok az ezen irányelv hatálybalépésének napján már meglévő felhatalmazásokat legkésőbb a 18. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében említett alkalmazási időpontig ezen irányelv rendelkezéseihez igazítják.

[…]”

17 Az engedélyezési irányelv 18. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy „[a] tagállamok elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb 2003. július 24-ig megfeleljenek”, és „ezeket az intézkedéseket a tagállamok 2003. július 25-től alkalmazzák”.

A versenyirányelv

18 A versenyirányelv 1. cikkének 1. és 3. pontjából következik, hogy ez az irányelv a keretirányelv 2. cikkének a) és c) pontjában meghatározott elektronikus hírközlő hálózatokra és elektronikus hírközlési szolgáltatásokra alkalmazandó.

19 A versenyirányelv „Elektronikus hírközlő hálózatokra és elektronikus hírközlési szolgáltatásokra vonatkozó kizárólagos és különleges jogok” című 2. cikke így rendelkezik:

„(1) A tagállamok nem adhatnak és nem tarthatnak fenn kizárólagos és különleges jogokat elektronikus hírközlő hálózatok létesítésére és/vagy szolgáltatására, valamint nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására vonatkozóan.

(2) A tagállamok minden szükséges intézkedést megtesznek annak biztosítására, hogy minden vállalkozás jogosult legyen elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására, illetve elektronikus hírközlő hálózatok létesítésére, bővítésére és szolgáltatására.

[…]

(4) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására, illetve elektronikus hírközlő hálózatok létesítésére és/vagy szolgáltatására vonatkozóan a vállalkozások részére kiadott általános felhatalmazás, valamint az ahhoz fűzött feltételek objektív, megkülönböztetéstől mentes, arányos és átlátható kritériumokon alapuljanak.

[…]”

20 A versenyirányelv „Frekvenciahasználati jogok” című 4. cikke kimondja:

„Nem sértve azokat a tagállamok által – általános érdekű célok érdekében a közösségi joggal összhangban – elfogadott különös kritériumokat és eljárásokat, amelyek a rádiófrekvencia-használati jogoknak a rádióműsor- és televízióműsor-tartalomszolgáltatók részére történő odaítélésére vonatkoznak:

1) A tagállamok nem adhatnak kizárólagos és különleges jogokat rádiófrekvenciák elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása céljából történő használatára vonatkozóan.

2) Az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra szolgáló rádiófrekvenciák kijelölésének objektív, átlátható, megkülönböztetéstől mentes és arányos kritériumokon kell alapulnia.”

21 A versenyirányelv 9. cikke értelmében:

„A tagállamok legkésőbb 2003. július 24-ig megküldik a Bizottságnak azokat az információkat, amelyek alapján a Bizottság megerősítheti, hogy ennek az irányelvnek a rendelkezéseit tiszteletben tartották.”

A nemzeti szabályozás

Az 1997. július 31-i 249. sz. törvény

22 Az 1997. július 31-i 249. sz. törvény (az 1997. július 31-i 177. sz. GURI rendes melléklete) (a továbbiakban: 249/1997. sz. törvény), amely 1998. augusztus 1-jén lépett hatályba, létrehozta az Autorità per le garanzie nelle comunicazioni-t (a kommunikációs garanciák hatósága, a továbbiakban: Autorità).

23 A 249/1997. sz. törvény 2. cikkének (6) bekezdése megállapította az összefonódás határait a televíziós műsorszolgáltatás ágazatában, amennyiben megtiltotta, hogy ugyanaz a gazdasági szereplő olyan koncessziók jogosultja lehessen, amelyek országos szinten lehetővé teszik számára a földfelszíni frekvenciákon működő televíziós csatornák több mint 20%-án történő sugárzást.

24 A 249/1997. sz. törvény 3. cikke az (1) bekezdésében biztosította a lehetőséget a korábban hatályos jogi szabályozás értelmében sugározni jogosult gazdasági szereplők részére, hogy országos vagy helyi szinten tovább sugározzanak mindaddig, amíg újabb koncessziók odaítélésére vagy az újabb koncessziókra irányuló kérelmek elutasítására nem kerül sor, legkésőbb azonban 1998. április 30-ig.

25 A 249/1997. sz. törvény 3. cikkének (2) bekezdése előírta, hogy az Autoritànak legkésőbb 1998. január 31-ig el kell fogadnia a televíziós műsorszolgáltatásra használt rádiófrekvenciák kijelölésének nemzeti tervét (a továbbiakban: a rádiófrekvenciák kijelölésének nemzeti terve), és e terv alapján legkésőbb 1998. április 30-ig oda kell ítélni az újabb koncessziókat.

26 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban foglalt és az olasz kormány, valamint az Európai Közösségek Bizottsága észrevételeiben megerősített ismertetésekből kiderül, hogy a rádiófrekvenciák kijelölésének nemzeti tervét 1998. október 30-án, az Autorità 68/98. sz. határozatával fogadták el, valamint ez utóbbi hatóság az 1998. december 1-jei, 78/98. sz. határozatával elfogadta az analóg földfelszíni frekvenciákra vonatkozó, televíziós műsorszolgáltatás célját szolgáló koncessziók odaítélésének feltételeiről és módozatairól szóló szabályzatot.

27 A 249/1997. sz. törvény 3. cikkének (6) bekezdése a már létező, az összefonódásnak az e törvény 2. cikke (6) bekezdésében megállapított határait túllépő nemzeti televíziós csatornák (a továbbiakban: túllépő csatornák) tekintetében átmeneti rendszert írt elő, amennyiben az említett csatornák részére lehetővé tette, hogy 1998. április 30-a után átmenetileg továbbra is a földfelszíni frekvenciákon sugározzanak, a koncesszióval rendelkező csatornákra háruló kötelezettségeket tiszteletben tartva, valamint azzal a feltétellel, hogy a műsorokat egyidejűleg műholdon vagy kábelen keresztül is sugározzák.

28 A 249/1997. sz. törvény 3. cikkének (7) bekezdése értelmében az Autoritàra tartozott annak a határidőnek a megállapítása, amelyen belül – tekintettel a kábelen vagy műholdon keresztül közvetített műsorok felhasználói számának tényleges és jelentős növekedésére – a túllépő csatornáknak kizárólag műholdon vagy kábelen keresztül kellett volna műsort szolgáltatni, a földfelszíni frekvenciák felszabadítása mellett.

29 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban foglalt és az olasz kormány, valamint a Bizottság észrevételeiben megerősített ismertetésekből kiderül, hogy a Corte costituzionale a 2002. november 20-i, 466. sz. ítéletében (a 2002. november 27-i GURI) ezt a határidőt 2003. december 31-ben állapította meg.

A 2001. március 20-i 66. sz. törvény

30 Az ügyiratokból kiderül, hogy a 2001. január 23-i 5. sz. törvényrendelet (a 2001. január 24-i 19. sz. GURI 5. oldala) – amelyet törvényi szintre emelt és módosított a 2001. március 20-i 66. sz. törvény (a 2001. március 24-i 70. sz. GURI 3. oldala) – értelmében azok a gazdasági szereplők, akik jogszerűen folytatnak televíziós műsorszolgáltatási tevékenységet a földfelszíni frekvenciákon, a digitális televíziózásra használt rádiófrekvenciák kijelölésének nemzeti terve végrehajtásáig továbbra is sugározhatnak.

A 2004. február 24-i 43. sz. törvény, valamint a 2004. május 3-i 112. sz. törvény

31 A 2003. december 24-i 352. sz. törvényrendelet (a 2003. december 29-i 300. sz. GURI 4. oldala) – amelyet törvényi szintre emelt és módosított a 2004. február 24-i 43. sz. törvény (a 2004. február 26-i 47. sz. GURI 4. oldala) – 1. cikke feljogosította a túllépő csatornákat, hogy a digitális televíziós csatornák fejlődéséről szóló vizsgálat befejezéséig tovább sugározzanak az analóg és digitális technikával működő műsorszóró hálózatokon.

32 A 2004. május 3-i 112. sz. törvény (a 2004. május 5-i 82. sz. GURI rendes melléklete, a továbbiakban: a 112/2004. sz. törvény) meghatározta a földfelszíni frekvenciákon történő digitális sugárzás fázisa megkezdésének különböző szakaszait.

33 A 112/2004. sz. törvény 23. cikke így rendelkezik:

„1. A digitális televíziózásra használt rádiófrekvenciák kijelölésének nemzeti terve végrehajtásáig azok a gazdasági szereplők, akik országos vagy helyi szinten bármilyen jogcímen televíziós műsorszolgáltatási tevékenységet folytatnak, továbbá

megfelelnek az ahhoz megkívánt feltételeknek, hogy felhatalmazást kapjanak a földfelszíni frekvenciákon történő digitális sugárzásokra irányuló kísérletre, a […] [2001. január 23-i] 5. sz. törvényrendelet – amelyet törvényi szintre emelt és módosított a [2001. március 20-i] 66. sz. törvény – alkalmazásával a hálózatok teljes körű átállításáig folytathatják az említett kísérleteket, ideértve azt az esetet is, ha e kísérletekre az analóg technikával már sugárzott műsorok egyidejű továbbsugárzásával kerül sor, valamint e törvény hatálybalépésének időpontjától kezdődően kérelmezhetik a földfelszíni frekvenciákon történő digitális sugárzások folytatásához megkívánt […] engedélyeket és felhatalmazásokat.

2. A digitális technikával történő sugárzásokra irányuló kísérlet olyan berendezések használatával is folytatható, amelyek a jelen törvény hatálybalépésének időpontjában analóg technikával, jogszerűen működnek.

3. A digitális hálózatok kiépítésének lehetővé tétele érdekében a berendezéseknek vagy üzleteknek az országos vagy helyi szinten jogszerűen televíziós tevékenységet folytató gazdasági szereplők közötti átruházása megengedett, azzal a feltétellel, hogy a beszerzésekre a digitális technikával történő sugárzás érdekében kerül sor.

[…]

5. E törvény hatálybalépésének időpontjától kezdődően televíziós csatorna üzemeltetési engedély, kérelemre, azon gazdasági szereplők számára bocsátható ki, akik a televíziós műsorszolgáltató tevékenységet jogszerűen, koncesszió jogcíme, illetve az (1) bekezdés szerinti általános felhatalmazás alapján gyakorolják, amennyiben bizonyítani tudják, hogy a lakosság vagy a helyi terület legalább 50%-os lefedettségével rendelkeznek.

[…]

9. Az analóg technikával működő rendszerről a digitális technikával működő rendszerre történő átállás megkönnyítése érdekében a televíziós műsorok sugárzása azon berendezések útján történik, amelyek e törvény hatálybalépésének időpontjában jogszerűen működnek […]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

34 Az alapeljárás annak a kárnak a megtérítésére irányul, amelyet a Centro Europa 7 állítólagosan elszenvedett amiatt, hogy az alapeljárás alperesei nem jelöltek ki részére műsorterjesztésre használt rádiófrekvenciákat a földfelszíni frekvenciákon, analóg technikával történő televíziós műsorszolgáltatás céljából.

35 A hatáskörrel rendelkező olasz hatóságok 1999. július 28-án, a 249/1997. sz. törvény alkalmazásával a Centro Europa 7 részére földfelszíni frekvenciákon, országos szinten történő televíziós műsorszolgáltatásra irányuló koncessziót ítéltek oda, amely feljogosította a Centro Europa 7-et, hogy analóg technikával működő televíziós hálózatot építsen ki és működtessen. A rádiófrekvenciák kijelölése kapcsán a koncesszió a rádiófrekvenciák kijelölésének nemzeti tervére utalt, amelyet 1998. október 30-án fogadtak el. A kérdéseket előterjesztő bíróság tájékoztatása szerint ugyanakkor az említett tervet még nem hajtották végre, ezért a Centro Europa 7-nek, jóllehet koncesszióval rendelkezik, a részére kijelölt rádiófrekvenciák hiánya miatt soha nem állt módjában sugározni.

36 A Centro Europa 7 keresetet indított a Tribunale amministrativo regionale del Lazio előtt többek között a rádiófrekvenciák kijelöléséhez való jogának megállapítása, valamint az elszenvedett kár megtérítése iránt.

37 Az említett bíróság 2004. szeptember 16-i ítéletével elutasította a keresetet.

38 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kiderül, hogy az alapeljárás alperesei a Centro Europa 7 által a Consiglio di Stato előtt a fenti ítélettel szemben kezdeményezett fellebbezési eljárás során többek között a 112/2004. sz. törvényre hivatkoznak.

39 A Consiglio di Stato – kifejtve a fenti határozatban, hogy a vizsgálatot a Centro Europa 7 kártérítési kérelmére korlátozza, és az eljárás e szakaszában nem kíván határozni a rádiófrekvenciák kijelölésére irányuló kérelemről – megjegyzi, hogy a Centro Europa 7 részére történő rádiófrekvencia-kijelölés elmaradásának okát mindenekelőtt jogalkotási tényezők képezik.

40 A Consiglio di Stato emlékeztet rá, hogy a 249/1997. sz. törvény 3. cikkének (2) bekezdése lehetővé tette a rádiófrekvenciák azon „tényleges foglalói" számára, akik tevékenységük gyakorlására a korábbi szabályozás értelmében jogosultak, hogy folytassák a sugárzást mindaddig, amíg újabb koncessziók odaítélésére vagy az újabb koncessziókra irányuló kérelmek elutasítására nem kerül sor, legkésőbb azonban 1998. április 30-ig.

41 A Consiglio di Stato emlékeztet arra is, hogy a 249/1997. sz. törvény 3. cikkének (7) bekezdése engedélyezte az említett sugárzások folytatását, az Autoritàra bízva az ezzel kapcsolatos határidő megállapítását, azzal az egyetlen feltétellel, hogy a műsorokat egyidejűleg a földfelszíni frekvenciákon, valamint műholdon vagy kábelen keresztül is sugározzák. Mivel az Autorità nem állapított meg határidőt, a Corte costituzionale 2003. december 31-ét állapította meg olyan időpontként, amelytől kezdődően a túllépő csatornáknak kizárólag műholdon vagy kábelen keresztül kellett volna műsort szolgáltatni, vagyis – a kérdéseket előterjesztő bíróság szerint – a Centro Europa 7 részére kijelölendő rádiófrekvenciák felszabadultak volna.

42 A kérdéseket előterjesztő bíróság tájékoztatása szerint ugyanakkor ezt a határidőt nem tartották be a nemzeti jogalkotó közbelépését követően, mivel a 352/2003. sz. törvényrendelet – jelenleg a 2004. február 24-i 43. sz. törvény – 1. cikke meghosszabbította a túllépő csatornák tevékenységét az Autorità által a digitális televíziós csatornák fejlődéséről folytatott vizsgálat befejezéséig, majd a 112/2004. sz. törvény miatt sem, különös tekintettel annak 23. cikke (5) bekezdésére.

43 A 112/2004. sz. törvény általános felhatalmazás útján meghosszabbította a túllépő csatornák azon lehetőségét, hogy továbbra is a földfelszíni frekvenciákon sugározzanak a digitális televíziózásra használt rádiófrekvenciák kijelölésének nemzeti terve végrehajtásáig, vagyis e csatornáknak nem kellett felszabadítaniuk a koncessziók jogosultjai részére kijelölendő rádiófrekvenciákat.

44 A kérdéseket előterjesztő bíróság tájékoztatása szerint tehát ez a törvény azzal a joghatással járt, hogy nem szabadította fel az analóg technikájú koncessziók jogosultjai részére kijelölendő rádiófrekvenciákat, és megakadályozta a földfelszíni frekvenciákon ténylegesen sugárzási tevékenységet folytató gazdasági szereplőkön kívüli egyéb gazdasági szereplőket abban, hogy részt vegyenek a digitális televíziózásra irányuló kísérletben.

45 Mivel a Centro Europa 7 vitatja a 352/2003. sz. törvényrendelet és a 112/2004. sz. törvény közösségi joggal való összhangját, a Consiglio di Stato azt vizsgálja, hogy az olasz szabályozás a 249/1997. sz. törvénytől kezdve összhangban áll-e a Szerződésnek a szolgáltatásnyújtás és a verseny szabadságát biztosító rendelkezéseivel, a keretirányelv 8. cikkével és 9. cikkének (1) bekezdésével, valamint az engedélyezési irányelv 5., 7. és 17. cikkével, továbbá az információs pluralizmusnak az EJEE 10. cikkében foglalt elvével mint a közösségi jog általános elvével.

46 Ilyen körülmények között a Consiglio di Stato felfüggesztette az eljárást, és a következő kérdéseket terjesztette előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

„1) Az EJEE – amelyre az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikke hivatkozik – 10. cikke biztosítja-e a külső információs pluralizmust a televíziós műsorszolgáltatás ágazatában, arra kötelezve ezzel a tagállamokat, hogy az ágazatban tényleges pluralizmust és trösztellenes rendszeren alapuló tényleges versenyt biztosítsanak, amely a technológiai fejlődés vonatkozásában biztosítja a csatornákhoz való hozzáférést és a gazdasági szereplők pluralitását, kizárva annak a lehetőségét, hogy a piacon jogszerűnek lehessen minősíteni a duopolisztikus helyzeteket?

2) A […] Szerződésnek a szolgáltatásnyújtás és a verseny szabadságát biztosító rendelkezései a Bizottságnak a közösségi jog által szabályozott koncessziókról szóló 2000. április 29-i értelmező közleményében adott értelmezése szerint előírják-e a koncessziókra vonatkozóan a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, az egyenlő bánásmódot, az átláthatóságot, az arányosságot és az egyének jogainak tiszteletben tartását biztosítani képes elvek alkalmazását? Az EK-Szerződés ezen rendelkezéseivel és elveivel ellentétesek-e az olasz jogban a 249/1997. sz. törvény 3. cikke (7) bekezdésének, valamint a [352/2003. sz.] törvényrendelet 1. cikkének rendelkezései, amennyiben ezek a rendelkezések lehetővé tették a trösztellenes korlátokat »túllépő« televíziós csatornákat működtetők számára, hogy tevékenységüket szakadatlanul folytathassák, kizárva ezzel olyan gazdasági szereplőket, amelyek, mint a fellebbező társaság, bár rendelkeztek a szabályos versenyeljárás következtében odaítélt vonatkozó koncesszióval, koncessziós tevékenységüket mégsem tudták folytatni a rádiófrekvenciák kijelölésének elmaradása miatt (a rádiófrekvenciák nem kielégítő vagy korlátozott számának következtében, amely az úgynevezett túllépő csatornák jogosultjai tevékenységének továbbfolytatásából ered)?

3) 2003. július 25-től kezdődően az […] engedélyezési irányelv 17. cikke előírja-e ezen irányelv közvetlen hatályát a belső jogrendben, és előírja-e a televíziós

műsorszolgáltató tevékenységre irányuló koncessziókat (beleértve a hálózatok kiépítésének vagy elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásának jogát vagy a frekvenciahasználathoz való jogot) odaítélő tagállam részére azt a kötelezettséget, hogy ezeket a koncessziókat a közösségi szabályozással összhangba hozza? Ez a kötelezettség szükségessé teszi-e a tevékenység folytatásához szükséges rádiófrekvenciák tényleges kijelölését?

4) A keretirányelv 9. cikke és az engedélyezési irányelv 5. cikke – nyílt, átlátható és hátrányos megkülönböztetéstől mentes (5. cikk), tárgyilagos, átlátható, hátrányos megkülönböztetéstől mentes és arányos kritériumok alapján folytatott eljárásokat előírva (9. cikk) – tiltják-e a nemzeti jog (a 112/2004. sz. törvény 23. cikkének (5) bekezdése) által előírt olyan általános felhatalmazási rendszert, amely, lehetővé téve a versenyeljárás által nem kiválasztott, úgynevezett »túllépő« csatornák további működtetését, végeredményben azokat a jogokat sérti, amelyeket a közösségi szabályozás (az […] engedélyezési irányelv 17. cikkének (2) bekezdése) alapján más vállalatok élveznek, amelyek, bár versenyeljárások győztesei, mégsem folytathatják tevékenységüket?

5) A [keretirányelv] 9. cikke, az engedélyezési irányelv 5. cikke (2) bekezdésének második albekezdése és 7. cikkének (3) bekezdése, valamint a [verseny]irányelv 4. cikke kötelezte-e arra a tagállamokat, hogy legfeljebb 2003. július 25-től kezdődően (az engedélyezési irányelv 17. cikke) megszüntessék a rádiófrekvenciák tényleges foglaltságának helyzetét (amely a berendezéseknek kiválasztási eljárás eredményeként odaítélt koncessziók vagy felhatalmazások nélküli működtetésében nyilvánul meg) a jelen esetben folytatott tevékenységhez hasonló televíziós műsorszolgáltató tevékenység vonatkozásában, azért, hogy ne tegyék lehetővé, hogy ezt a tevékenységet a földfelszíni sugárzás megfelelő tervezésének teljes hiányában, a pluralizmus növekedésének minden logikájával szemben, valamint a tagállam által nyílt eljárás eredményeképpen odaítélt koncessziókkal ellentmondásban gyakorolják?

6) Az […] engedélyezési irányelv 5. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében és a versenyirányelv 4. cikkében előírt eltérésre a tagállam csak az információs pluralizmus oltalma, valamint a kulturális vagy nyelvi sokféleség biztosítása érdekében hivatkozhatott, illetve hivatkozhat-e, vagyis annak érdekében nem, hogy előnyben részesítse a nemzeti szabályozás által már rögzített trösztellenes határokat túllépő csatornákat működtető gazdasági szereplőket?

7) Az [engedélyezési] irányelv 5. cikkében előírt eltérés alkalmazásához a tagállamnak meg kell-e jelölnie, hogy melyek az eltérő nemzeti jog által ténylegesen követett célkitűzések?

8) Lehet-e ezt az eltérést alkalmazni a közszolgálati hírközlés koncessziójogosultján (Olaszországban a RAI) kívül olyan magán gazdasági szereplők javára is, akik nem versenyeljárások győztesei, valamint olyan vállalkozások hátrányára, amelyek ugyanakkor versenyeljárás eredményeként jutottak koncesszióhoz?

9) Az elsődleges és másodlagos közösségi jogból származó jogszabályi keretnek, melynek célja a tényleges verseny (»workable competition«) biztosítása a televíziós műsorszolgáltatás piacának ágazatában is, nem kellett volna-e arra kötelezni a nemzeti jogalkotót, hogy elkerülje a digitális földfelszíni rendszer elindításával párhuzamosan működő, [az analóg technikával történő sugárzásra alkalmazandó] korábbi, átmeneti rendszer egymást követő meghosszabbítását, mivel csak az analóg technikával működő földfelszíni sugárzások felszámolása (ennek következtében pedig a digitális technikára történő általános átállás) esetén volna lehetséges a különböző felhasználások céljából felszabadított rádiófrekvenciák újraindítása, míg a földfelszíni digitális technikára történő egyszerű átállás esetén felmerül annak kockázata, hogy még súlyosabbá válik a rendelkezésre álló rádiófrekvenciák korlátozott számának problémája, amely az analóg és a digitális rendszer párhuzamos működtetésének következménye?

10) Végül, a televíziós műsorszolgáltatás ágazatában az információs források pluralizmusának és a versenynek a közösségi jog által előírt védelmét biztosítja-e az olyan nemzeti jogszabály, mint a 112/2004. sz. törvény, amely a források új, 20%-os mértékű felső határát írja elő, amelyet olyan új, nagyon széles körű alap (az úgynevezett SIC, lásd a 112/2004. sz. törvény 2. cikkének [g] pontját, valamint 15. cikkét) figyelembevételével határoztak meg, amely azokat a tevékenységeket is magában foglalja, amelyeknek nincs semmilyen hatása az információs források pluralizmusára, míg a versenyjogban főszabályként a televíziós ágazat piacainak elkülönítésével határozzák meg a »releváns piac«-ot, megkülönböztetve még a előfizetéses és nem előfizetéses televíziót is (lásd, többek között, a Bizottság 2000. március 21-i határozatait, amelyek a közös piaccal összeegyeztethetőnek minősítették az összefonódást a COMP/JV.37 – BskyB/KirchPayTV ügyben, a 4064/89/EGK tanácsi rendelet alapján, valamint a 2003. április 2-i határozatát, amely a közös piaccal és az EGT-Megállapodással összeegyeztethetőnek minősítette az összefonódást a COMP/M.2876 – Newscorp/Telepiù ügyben)?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

47 A kérdéseket előterjesztő bíróság a kérdéseivel lényegében azt kéri, hogy a Bíróság határozzon a Szerződésnek a szolgáltatásnyújtás és a verseny szabadságát biztosító rendelkezései, a keretirányelv, az engedélyezési irányelv és a versenyirányelv, valamint az EJEE –amelyre az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikke hivatkozik –10. cikkének értelmezése tárgyában.

A Bíróság hatásköréről és a kérdések elfogadhatóságáról

48 Elöljáróban először is meg kell állapítani, hogy a kérdéseket előterjesztő bíróság bizonyos kérdéseivel azt kéri a Bíróságtól, hogy határozzon a jelen esetben releváns olasz szabályozás bizonyos rendelkezéseinek a közösségi joggal való összeegyeztethetőségéről.

49 Márpedig a Bíróság az előzetes döntéshozatali eljárásban nem dönthet a nemzeti szabályozásnak a közösségi jogi rendelkezésekkel való összeegyeztethetőségéről, és nem értelmezheti a nemzeti törvényi vagy rendeleti rendelkezéseket sem (lásd a C-151/02. sz. Jaeger-ügyben 2003. szeptember 9-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-8389. o.] 43. pontját, valamint a C-237/04. sz. Enirisorse-ügyben 2006. március 23-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-2843. o.] 24. pontját és a hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

50 A Bíróság ugyanakkor több ízben úgy ítélte meg, hogy hatáskörrel rendelkezik arra, hogy tájékoztassa a kérdést előterjesztő bíróságot minden olyan, a közösségi jog releváns értelmezésére vonatkozó szempontról, amelyek lehetővé teszik számára ezen összeegyeztethetőség értékelését az előtte folyó eljárásban (lásd különösen a C-292/92. sz., Hünermund és társai ügyben 1993. december 15-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-6787. o.] 8. pontját, valamint a fenti hivatkozott Enirisorse-ügyben hozott ítélet 24. pontját).

51 A Bíróságnak tehát a jelen ügyben folytatott vizsgálatát a közösségi jogi rendelkezésekre kell korlátoznia azáltal, hogy e rendelkezésekről hasznos értelmezést ad a kérdéseket előterjesztő bíróságnak, amelynek ez alapján döntenie kell a nemzeti jogszabályi rendelkezéseknek a közösségi joggal való összhangjáról, az előtte folyamatban lévő jogvita elbírálása érdekében.

52 Másodszor, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint egyedül az ügyben eljáró és a bírósági döntésért felelősséggel tartozó nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira figyelemmel megítélje mind az előzetes döntéshozatal szükségességét ítéletének meghozatala szempontjából, mind pedig a Bíróság elé terjesztendő kérdések jelentőségét (lásd többek között a C-415/93. sz. Bosman-ügyben 1995. december 15-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-4921. o.] 59. pontját, valamint a C-466/04. sz. Acereda Herrera-ügyben 2006. június 15-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-5341. o.] 47. pontját).

53 A Bíróság ugyanakkor nem dönthet valamely nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett olyan kérdésről, amely esetében nyilvánvaló, hogy egy adott

közösségi jogszabály értelmezése, amelyet a nemzeti bíróság kért, nem függ össze az alapeljárás tárgyával vagy céljával, illetve ha a szóban forgó probléma elméleti jellegű, vagy a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli, illetve jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdésekre hasznos választ tudjon adni (lásd a fent hivatkozott Bosman-ügyben hozott ítélet 61. pontját; a fent hivatkozott Acereda Herrera-ügyben hozott ítélet 48. pontját, valamint a C-94/04. és C-202/04. sz., Cipolla és társai egyesített ügyekben 2006. december 5-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-11421. o.] 25. pontját).

54 Ezzel kapcsolatban az előzetes döntéshozatalra utaló határozatnak meg kell jelölnie azon okokat, amelyek a nemzeti bíróságot arra indították, hogy felvesse a közösségi jog értelmezésének kérdését, és amelyek alapján szükségesnek tartotta a Bíróság elé terjeszteni a kérdéseit. Ezért elengedhetetlen, hogy a nemzeti bíróság minimális magyarázatot adjon az értelmezni kért közösségi rendelkezések kiválasztásának okaira, valamint e rendelkezések és az alapügyben alkalmazandó nemzeti jogszabály közötti kapcsolatra (a C-167/94. sz., Grau Gomis és társai ügyben 1995. április 7-én hozott végzés [EBHT 1995., I-1023. o.] 9. pontja; a C-453/03., C-11/04., C-12/04. és C-194/04. sz., ABNA és társai egyesített ügyekben 2005. december 6-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-10423. o.] 46. pontja; a C-338/04., C-359/04. és C-360/04. sz., Placanica és társai egyesített ügyekben 2007. március 6-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-1891. o.] 34. pontja, valamint a C-295/05. sz. Asemfo-ügyben 2007. április 19-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-2999. o.] 33. pontja).

55 Márpedig a tizedik kérdéssel kapcsolatban meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság abban semmilyen módon nem utal azokra a közösségi jogi rendelkezésekre, amelyeknek az értelmezését kéri, és arról sem szolgál semmilyen magyarázattal, hogy milyen kapcsolat áll fenn e rendelkezések, valamint az alapeljárás vagy annak tárgya között.

56 Következésképpen a tizedik kérdés elfogadhatatlan.

57 Harmadszor, emlékeztetni kell arra, hogy a közösségi jognak a nemzeti bíróság számára hasznos értelmezése megköveteli, hogy a nemzeti bíróság meghatározza az általa feltett kérdések ténybeli és jogszabályi hátterét, vagy legalábbis kifejtse azokat

a ténybeli körülményeket, amelyeken e kérdések alapulnak (lásd a C-320–322/90. sz., Telemarsicabruzzo és társai egyesített ügyekben 1993. január 26-án hozott ítélet [EBHT 1993., I-393. o.] 6. pontját; a C-341/95. sz. Bettati-ügyben 1998. július 14-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-4355. o.] 67. pontját; a C-67/96. sz., Albany International ügyben 1999. szeptember 21-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-5751. o.] 39. pontját, valamint a fent hivatkozott Cipolla és társai ügyben hozott ítélet 25. pontját).

58 E követelmények különösen érvényesek a versenyjog területén, amelyet összetett ténybeli és jogi helyzetek jellemeznek (a fent hivatkozott Telemarsicabruzzo és társai ügyben hozott ítélet 7. pontja; a fent hivatkozott Bettati-ügyben hozott ítélet 68. pontja, valamint a fent hivatkozott Albany International ügyben hozott ítélet 39. pontja).

59 Márpedig a jelen ügyben úgy tűnik, mint azt a főtanácsnok az indítványa 27. pontjában kiemeli, hogy amikor a kérdéseket előterjesztő bíróság a második kérdésében a Szerződés versenyjogi rendelkezéseinek értelmezését kéri, lényegében az EK 82. cikkel összefüggésben értelmezett EK 86. cikk (1) bekezdésére van tekintettel.

60 A Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében a tagállam megszegi az e két rendelkezésben kimondott tilalmakat, ha már pusztán a kérdéses vállalkozásnak juttatott különleges vagy kizárólagos jogok gyakorlása is e vállalkozás erőfölényének visszaélésszerű kihasználásával jár, vagy ha e jogok ilyen visszaélés elkövetésére indító helyzetet teremthetnek (lásd a C-180/98–184/98. sz., Pavlov és társai egyesített ügyekben 2000. szeptember 12-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-6451. o.] 127. pontját; a C-475/99. sz., Ambulanz Glöckner ügyben 2001. október 25-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-8089. o.] 39. pontját, valamint a C-451/03. sz., Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti ügyben 2006. március 30-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-2941. o.] 23. pontját).

61 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat ugyanakkor nem tartalmaz semmilyen utalást többek között a releváns piac meghatározására, az említett piacon működő különböző vállalkozások piaci részesedésének kiszámítására, valamint az erőfölénnyel való állítólagos visszaélésre vonatkozóan.

62 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a második kérdés, amennyiben az a Szerződésnek a verseny szabadságát biztosító rendelkezéseire vonatkozik, elfogadhatatlan (lásd ilyen értelemben a C-134/03. sz., Viacom Outdoor ügyben 2005. február 17-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-1167. o.] 25–29. pontjait).

63 Ugyanezen indokok alapján meg kell állapítani, hogy a kilencedik kérdés is elfogadhatatlan.

64 Negyedszer, meg kell vizsgálni, hogy a Bíróságnak a jelen ügyben van-e hatásköre az EK 49. cikk tárgyában dönteni, mivel nem vitás, hogy az alapeljárás valamennyi körülménye egyetlen tagállamon belülre korlátozódik.

65 Ugyanis az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti szabályozás, amely megkülönböztetés nélkül alkalmazandó az olasz állampolgárokra és más tagállamok állampolgáraira, főszabály szerint csak annyiban tartozhat a Szerződés szolgáltatásnyújtás szabadságát biztosító rendelkezéseinek hatálya alá, amennyiben a Közösségen belüli kereskedelmet érintő helyzetekre alkalmazandó (lásd a 286/81. sz., Oosthoek's Uitgeversmaatschappij ügyben 1982. december 15-én hozott ítélet [EBHT 1982., 4575. o.] 9. pontját, valamint a C-6/01. sz., Anomar és társai ügyben 2003. szeptember 11-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-8621. o.] 39. pontját).

66 Márpedig nem zárható ki, hogy az alapügyben az Olasz Köztársaságon kívüli tagállamokban letelepedett vállalkozások is érdeklődtek vagy érdeklődnek az érintett szolgáltatásnyújtás iránt (lásd ilyen értelemben a C-87/94. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 1996. április 25-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-2043. o.] 33. pontját, valamint a C-458/03. sz., Parking Brixen ügyben 2005. október 13-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-8585. o.] 55. pontját).

67 A Közösségen belüli kereskedelem érintettségének fennállása vélelmezhető, ha a kérdéses piac egyértelmű határokon átnyúló érdeket képvisel (a C-507/03. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2007. november 13-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-9777. o.] 29. pontja); ennek vizsgálata a kérdéseket előterjesztő bíróság feladata.

68 A jelen ügyben a Bíróság elé terjesztett második kérdést mindenképpen meg kell válaszolni annyiban, amennyiben az az EK 49. cikkre vonatkozik.

69 Ez a válasz ugyanis hasznos lehet a kérdést előterjesztő bíróság számára, amennyiben nemzeti joga előírná, hogy valamely olasz állampolgárt ugyanazon jogokban kell részesíteni, mint amelyekkel más tagállam állampolgára hasonló helyzetben rendelkezne a közösségi jog alapján (a C-448/98. sz., Guimont-ügyben 2000. december 5-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-10663] 23. pontja; a C-515/99., a C-519–524/99. és a C-526–540/99. sz., Reisch és társai egyesített ügyekben 2002. március 5-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-2157. o.] 26. pontja; a fent hivatkozott Anomar és társai ügyben hozott ítélet 41. pontja; a fent hivatkozott Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti ügyben hozott ítélet 29. pontja, valamint a fent hivatkozott Cipolla és társai ügyben hozott ítélet 30. pontja).

70 Következésképpen a Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy az EK 49. cikk értelmezése tárgyában döntsön.

71 A második kérdés tehát elfogadható annyiban, amennyiben az az EK 49. cikkre vonatkozik.

A második, a negyedik és az ötödik kérdésről

72 A második, a negyedik és az ötödik kérdés mindegyike lényegében arra irányul, hogy a televíziós műsorszolgáltatás területén az EK 49. cikk vagy az ÚKKSZ rendelkezéseivel

ellentétes-e az olyan nemzeti szabályozás, amelynek alkalmazása azt eredményezi, hogy a koncessziójogosult gazdasági szereplő a műsorterjesztésre használt rádiófrekvenciák kijelölésének elmaradása miatt nem tud sugározni.

73 Kétségtelen, hogy a második kérdés keretében a Bíróság csak annyiban tud az EK 49. cikk szempontjából választ adni, amennyiben ez a kérdés az ÚKKSZ alkalmazhatóságát megelőző olasz szabályozásra, vagyis a 249/1997. sz. törvény 3. cikkének (7) bekezdésére vonatkozik, mint ez a keretirányelv 28. cikkének (1) bekezdéséből, az engedélyezési irányelv 18. cikkének (1) bekezdéséből, valamint a versenyirányelv 9. cikkéből következik.

74 Hasonlóképp, a negyedik és az ötödik kérdés csak az ÚKKSZ-re vonatkozik, mivel az utóbbi alkalmazhatóságának időpontját követő olasz szabályozást, vagyis a 112/2004. sz. törvény rendelkezéseit érinti.

75 Mindamellett, egyrészt, a második kérdés az ÚKKSZ alkalmazhatóságát követő olasz szabályozásra, vagyis a 352/2003. sz. törvényrendelet 1. cikkére is vonatkozik.

76 Másrészt, mint azt a Bizottság a Bírósághoz benyújtott észrevételeiben kiemelte, az ÚKKSZ a Szerződés rendelkezéseit, különösen a szolgáltatásnyújtás szabadságát biztosító rendelkezéseket hajtotta végre a keretirányelv 2. cikkének a) és c) pontjában, az engedélyezési irányelv 2. cikkének (1) bekezdésében, valamint a versenyirányelv 1. cikkének 1. és 3. pontjában meghatározott elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások területén.

77 A második, a negyedik és az ötödik kérdést tehát együttesen kell vizsgálni, azzal a pontosítással, hogy a válasznak az ÚKKSZ-re vonatkozó elemei csak az ÚKKSZ-nek a keretirányelv 28. cikke (1) bekezdésében, az engedélyezési irányelv 18. cikke (1) bekezdésében, valamint a versenyirányelv 9. cikkében meghatározott alkalmazhatóságától kezdődően relevánsak.

78 Annak érdekében, hogy a kérdéseket előterjesztő bíróság számára hasznos választ lehessen adni ezekre a kérdésekre, emlékeztetni kell arra, hogy a Szerződés nem követeli meg a kereskedelmi jellegű állami monopóliumok teljes megszüntetését, de előírja kiigazításukat olyan módon, hogy az áruk beszerzési és értékesítési feltételei tekintetében biztosítva legyen a tagállamok állampolgárai közötti bármilyen megkülönböztetés kizárása (a C-185/95. sz. Franzén-ügyben 1997. október 23-án hozott ítélet [EBHT 1997., I-5909. o.] 38. pontját és a hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

79 Az EK 49. cikkbe ütközik ugyanakkor minden olyan nemzeti szabályozás alkalmazása, amely a tagállamok közötti szolgáltatásnyújtást nehezebbé teszi a tisztán egy tagállamon belüli szolgáltatásnyújtásnál (a C-544/03. és 545/03. sz., Mobistar és Belgacom Mobile egyesített ügyekben 2005. szeptember 8-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-7723. o.] 30. pontja).

80 Ezeket az elveket az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások területén az ÚKKSZ hajtotta végre.

81 A keretirányelv 8. cikke ugyanis a tagállamok kötelezettségévé teszi az arról való gondoskodást, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok hozzanak meg minden ésszerű intézkedést az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása terén a verseny előmozdítása érdekében, biztosítva, hogy az elektronikus hírközlési ágazatban ne legyen versenytorzulás vagy versenykorlátozás, valamint felszámolva az említett szolgáltatások nyújtása tekintetében európai szinten még fennálló akadályokat.

82 Hasonlóképp, a versenyirányelv 2. cikkének (2) bekezdése előírja a tagállamoknak, hogy minden szükséges intézkedést tegyenek meg annak biztosítására, hogy minden vállalkozás jogosult legyen elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására, illetve elektronikus hírközlő hálózatok létesítésére, bővítésére és szolgáltatására.

83 Az engedélyezési irányelv 3. cikkének (1) bekezdése másfelől arra kötelezi a tagállamokat, hogy biztosítsák az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásának szabadságát, és megtiltja nekik, hogy valamely vállalkozást megakadályozzanak az ugyanezen hálózatok vagy ugyanezen szolgáltatások nyújtásában, kivéve ha ez az EK 46. cikk (1) bekezdésében meghatározott okokból szükséges.

84 Az engedélyezési irányelv 3. cikkének (2) bekezdése ebből a célból kimondja, hogy az elektronikus hírközlő hálózatok szolgáltatása, illetve az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása csak általános felhatalmazás tárgyát képezheti.

85 Ennek kapcsán hangsúlyozni kell, hogy a televíziós sugárzások területén a szolgáltatásnyújtás szabadságához – amelyet az EK 49. cikk biztosít és ezen a területen az ÚKKSZ hajt végre – nemcsak a sugárzási engedélyek koncessziója szükséges, hanem a műsorterjesztésre használt rádiófrekvenciák kijelölése is.

86 Műsorterjesztésre használt rádiófrekvenciák nélkül ugyanis a gazdasági szereplő nem tudná ténylegesen gyakorolni a közösségi jogból származó jogait a televíziós műsorszolgáltatás piacához való hozzáférés tekintetében.

87 Ezzel kapcsolatban a keretirányelv 9. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a] tagállamok a területükön […] biztosítják az elektronikus hírközlési szolgáltatások vonatkozásában a rádiófrekvenciákkal történő hatékony gazdálkodást”.

88 Hasonlóképp, az engedélyezési irányelv 5. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy amennyiben lehetséges, és különösen abban az esetben, ha a káros zavarás kockázata elhanyagolható, a tagállamok a rádiófrekvenciák használatát nem tehetik az egyedi használati jogok megadásától függővé, hanem az ilyen rádiófrekvenciák használatának feltételeit az általános felhatalmazásban kell feltüntetniük.

89 Másfelől a versenyirányelv 4. cikkének 1) pontja megtiltja, hogy a tagállamok kizárólagos vagy különleges jogokat adjanak a rádiófrekvenciák elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása céljából történő használatára vonatkozóan.

90 A kérdéseket előterjesztő bíróság a jelen ügyben azokról a szempontokról kérdezi a Bíróságot, amelyeket a rádiófrekvenciáknak az analóg technikájú televíziós műsorszolgáltatás piacán folytatott működés érdekében történő kijelölésére vonatkozóan állapítottak meg.

91 Egyrészt ugyanis, a kérdéseket előterjesztő bíróság nem kérdezi a Bíróságot azokról a szempontokról, amelyeket a 249/1997. sz. törvény alkalmazásával, az analóg technikájú televíziós műsorszolgáltatás piacán folytatott működéshez való jogok koncessziójára vonatkozóan állapítottak meg. Ezeket a szempontokat a Centro Europa 7 sem vitatja, sem a kérdéseket előterjesztő bíróság előtt, sem pedig a Bírósághoz benyújtott észrevételeiben, mivel az említett szempontok alkalmazásával maga a Centro Europa 7 is koncesszióban részesült.

92 A Bíróságnak tehát e szempontokról nem kell határoznia.

93 A kérdéseket előterjesztő bíróság csak annyiban vonja kétségbe a 249/1997. sz. törvény közösségi joggal való összhangját, amennyiben e törvény 3. cikkének (7) bekezdése a már létező csatornák javára olyan átmeneti rendszert vezetett be, amely azzal a hatással jár, hogy a rádiófrekvenciákkal nem rendelkező gazdasági szereplők – mint a Centro Europa 7 – számára megakadályozza a szóban forgó piachoz történő hozzáférést.

94 Másrészt, a kérdéseket előterjesztő bíróság csak annyiban kérdezi a Bíróságot azokról a szempontokról, amelyeket a 112/2004. sz. törvény alkalmazásával, a digitális és analóg technikájú televíziós műsorszolgáltatás piacán folytatott működéshez való jogok koncessziójára vonatkozóan állapítottak meg, amennyiben ezek a szempontok megerősítették a 352/2003. sz. törvényrendelet 1. cikkével a már létező csatornák javára bevezetett azon átmeneti rendszert, amely azzal a hatással járt, hogy nem tette lehetővé a rádiófrekvenciáknak az analóg technikájú televíziós műsorszolgáltatás piacán folytatott működés érdekében történő kijelölését az olyan gazdasági szereplők részére, akik pedig a 249/1997. sz. törvény alkalmazásával odaítélt koncessziókban részesültek.

95 Ezzel kapcsolatban ki kell emelni, hogy a 249/1997. sz. törvény 3. cikkének (7) bekezdésével, valamint a 352/2003. sz. törvényrendelet 1. cikkével a már létező csatornák javára bevezetett átmeneti rendszerek egymást követő alkalmazása azzal a hatással járt, hogy a rádiófrekvenciákkal nem rendelkező gazdasági szereplők számára megakadályozta a szóban forgó piachoz történő hozzáférést.

96 Azt is figyelembe kell venni, hogy a 112/2004. sz. törvény 23. cikkének (5) bekezdése, azáltal, hogy csak a már létező csatornák javára adott általános felhatalmazást a műsorszolgáltatások piacán folytatott működésre, megerősítette az előző pontban megállapított korlátozó hatást.

97 Egyrészt ugyanis, ezek az intézkedések a szóban forgó piacon sugározni képes gazdasági szereplők számának tényleges korlátozásával akadályozhatják és/vagy akadályozhatták a szolgáltatásnyújtást a televíziós műsorszolgáltatás területén.

98 Másrészt, ezek az intézkedések azzal a hatással járnak és/vagy jártak, hogy megmerevítik a nemzeti piac szerkezetét, és azoknak a nemzeti gazdasági szereplőknek a helyzetét védelmezik, akik már tevékenységet folytatnak az említett piacon.

99 Következésképpen az EK 49. cikkel, valamint – alkalmazhatóságuktól kezdődően – a keretirányelv 9. cikkének (1) bekezdésével, az engedélyezési irányelv 5. cikkének (1) bekezdésével, valamint a versenyirányelv 4. cikkének 1) pontjával ellentétesek az ilyen intézkedések, kivéve ha azok igazolhatók.

100 Ezzel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következően az olyan engedélyezési rendszer, amely korlátozza a gazdasági szereplők számát a nemzeti területen, általános érdekű célkitűzések által igazolható (lásd ilyen értelemben a fent hivatkozott Placanica és társai ügyben hozott ítélet 53. pontját), amennyiben az ebből származó korlátozások megfelelőek, és nem haladják meg az említett célok megvalósításához szükséges mértéket.

101 Így az ÚKKSZ a keretirányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében kifejezetten lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy a közösségi jognak megfelelően, általános érdekű célkitűzések elérésére irányuló intézkedéseket hozzanak vagy tartsanak hatályban, különösen az audiovizuális politikával kapcsolatban.

102 Hasonlóképp, az engedélyezési irányelv 5. cikke (2) bekezdésének első albekezdése lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy egyedi rádiófrekvencia-használati jogokat adjanak meg, figyelemmel a rádiófrekvenciák hatékony felhasználására irányuló célkitűzés tiszteletben tartására, ahogyan azt a keretirányelv előírja.

103 Mindamellett, mint azt a főtanácsnok az indítványa 34. és 37. pontjában kiemelte, ahhoz, hogy az ilyen rendszer – amely elvileg sérti az EK 49. cikket és az ÚKKSZ-t – igazolható legyen, nemcsak az általános érdekű célkitűzéseknek kell

megfelelnie, hanem objektív, átlátható, hátrányos megkülönböztetéstől mentes és arányos kritériumokon is kell alapulnia (lásd ilyen értelemben a fent hivatkozott Placanica és társai ügyben hozott ítélet 49. pontját, valamint a hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

104 Így a keretirányelv 9. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a tagállamok biztosítják, hogy a rádiófrekvenciák kiosztását és kijelölését a nemzeti szabályozó hatóságok tárgyilagos, átlátható, hátrányos megkülönböztetéstől mentes és arányos kritériumok alapján végezzék.

105 Ezenkívül, ha egyedi rádiófrekvencia-használati jogok megadása válik szükségessé, az ilyen jogokat az engedélyezési irányelv 5. cikke (2) bekezdésének második albekezdése szerint „nyílt, átlátható és megkülönböztetéstől mentes eljárások keretében” kell megadni.

106 Hasonlóképp, az engedélyezési irányelv 7. cikkének (3) bekezdése értelmében, „[h]a a rádiófrekvencia-használati jogok megadásának korlátozására van szükség, a tagállamok az ilyen jogokat tárgyilagos, átlátható, megkülönböztetéstől mentes és arányos kiválasztási feltételek alapján kötelesek megadni”.

107 Ezt a követelményt megerősíti a versenyirányelv 4. cikkének 2) pontja, amely szerint „az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra szolgáló rádiófrekvenciák kijelölésének objektív, átlátható, hátrányos megkülönböztetéstől mentes és arányos kritériumokon kell alapulnia”.

108 Márpedig az alapeljárásban a kérdéseket előterjesztő bíróság által nyújtott tájékoztatásból kiderül, hogy a rádiófrekvenciáknak a 249/1997. sz. törvény alkalmazásával, korlátozott számú gazdasági szereplők részére történő kijelölésére nem ilyen kritériumoknak megfelelően került sor.

109 Egyrészt ugyanis, az említett rádiófrekvenciákat ténylegesen a már létező csatornák részére jelölték ki, a 249/1997. sz. törvény 3. cikkének (7) bekezdése által bevezetett átmeneti rendszer alkalmazásával, jóllehet e csatornák közül egyesek részére nem ítéltek oda koncessziókat e törvény alapján.

110 Másrészt az olyan gazdasági szereplők részére, mint a Centro Europa 7, nem ítéltek oda rádiófrekvenciákat, jóllehet e törvény alapján koncessziókat ítéltek oda nekik.

111 Következésképpen, függetlenül a 249/1997. sz. törvény által a rádiófrekvenciák korlátozott számú gazdasági szereplő részére történő kijelölésének rendszerével kapcsolatban megvalósítani kívánt célkitűzésektől, meg kell állapítani, hogy az ilyen rendszer ellentétes az EK 49. cikkel.

112 Ugyanígy kell megítélni a rádiófrekvenciáknak a 112/2004. sz. törvény alkalmazásával, korlátozott számú gazdasági szereplő részére történő kijelölésének rendszerét, amennyiben ennek a rendszernek a kialakítására nem objektív, átlátható, hátrányos megkülönböztetéstől mentes és arányos kritériumok alapján került sor, megsértve ezzel az EK 49. cikket, valamint – alkalmazhatóságuktól kezdődően – a keretirányelv 9. cikkének (1) bekezdését, az engedélyezési irányelv 5. cikke (2) bekezdésének második albekezdését és 7. cikkének (3) bekezdését, valamint a versenyirányelv 4. cikkének 2) pontját.

113 Az említett törvény alkalmazásával ugyanis a rádiófrekvenciákat a már létező csatornák részére jelölték ki, és ez utóbbiakat hatalmazták fel a sugárzásra a 352/2003. sz. törvényrendelet 1. cikke által kialakított átmeneti rendszer alkalmazásával, amely törvényrendelet nem tett mást, mint meghosszabbította a 249/1997. sz. törvény által bevezetett átmeneti rendszert.

114 Az eddig megállapított korlátozások semmiképpen nem igazolhatók a digitális technikájú televíziós műsorszolgáltatásra történő gyors átállás biztosításának szükségességével.

115 Függetlenül ugyanis attól a kérdéstől, hogy ez a célkitűzés olyan általános érdekű célkitűzésnek minősülhet-e, amely igazolhatja az ilyen korlátozásokat, meg kell állapítani, hogy – mint azt a Bizottság a Bírósághoz benyújtott észrevételeiben helyesen megjegyezte – az olasz szabályozás, nevezetesen a 112/2004. sz. törvény, nem csupán elsőbbségi jogot biztosít a már létező gazdasági szereplőknek ahhoz, hogy rádiófrekvenciákban részesüljenek, hanem kizárólag nekik tartja fenn ezt a jogot, és mindezt az e gazdasági szereplők részére nyújtott kivételes helyzetre vonatkozó időbeli korlátozás nélkül, valamint azon kötelezettség előírása nélkül, hogy a digitális technikájú televíziós műsorszolgáltatásra történő átállás után fel kell szabadítani a túllépő rádiófrekvenciákat.

116 A fenti megfontolásokra tekintettel azt a választ kell adni az együttesen vizsgált második, negyedik és ötödik kérdésre, hogy az EK 49. cikket és – alkalmazhatóságuktól kezdődően – a keretirányelv 9. cikkének (1) bekezdését, az engedélyezési irányelv 5. cikkének (1) bekezdését, 5. cikke (2) bekezdésének második albekezdését és 7. cikkének (3) bekezdését, valamint a versenyirányelv 4. cikkét akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes a televíziós műsorszolgáltatás területén az olyan nemzeti szabályozás, amelynek alkalmazása azt eredményezi, hogy a koncessziójogosult gazdasági szereplő az objektív, átlátható, hátrányos megkülönböztetéstől mentes és arányos kritériumok alapján kijelölt, műsorterjesztésre használt rádiófrekvenciák hiánya miatt nem tud sugározni.

Az első és a harmadik kérdésről

117 A kérdéseket előterjesztő bíróság az első kérdésével lényegében azt kérdezi a Bíróságtól, hogy ellentétes-e a televíziós műsorszolgáltatás területén az EJEE – amelyre az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikke hivatkozik – 10. cikkében foglalt rendelkezésekkel az a nemzeti szabályozás, amelynek alkalmazása azt eredményezi, hogy az olyan koncessziójogosult gazdasági szereplő, mint a Centro Europa 7, a műsorterjesztésre használt rádiófrekvenciák kijelölésének elmaradása miatt nem tud sugározni.

118 A kérdéseket előterjesztő bíróság a harmadik kérdésével arról a kötelezettségről kérdezi a Bíróságot, amely az engedélyezési irányelv 17. cikkének esetleges közvetlen hatályából eredően, e cikk alkalmazhatóságától kezdődően a televíziós műsorszolgáltató tevékenységre irányuló koncessziókat odaítélő tagállamra hárul arra vonatkozóan, hogy e koncessziókat a közösségi joggal összhangba hozza, ebből következően pedig a Centro Europa 7 részére kijelölje az említett tevékenység folytatásához szükséges, műsorterjesztésre használt rádiófrekvenciákat.

119 A kérdéseket előterjesztő bíróság tehát ezekkel a kérdésekkel a közösségi jog megsértésének fennállását kívánja megvizsgálni annak érdekében, hogy az ebből eredő károk megtérítése iránti kérelem tárgyában határozhasson.

120 Márpedig a második, a negyedik és az ötödik kérdésre adott válaszból következik, hogy az EK 49. cikket és – alkalmazhatóságuktól kezdődően – a keretirányelv 9. cikkének (1) bekezdését, az engedélyezési irányelv 5. cikkének (1) bekezdését, 5. cikke (2) bekezdésének második albekezdését és 7. cikkének (3) bekezdését, valamint a versenyirányelv 4. cikkét akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes a

televíziós műsorszolgáltatás területén az olyan nemzeti szabályozás, amelynek alkalmazása azt eredményezi, hogy a koncessziójogosult gazdasági szereplő az objektív, átlátható, hátrányos megkülönböztetéstől mentes és arányos kritériumok alapján kijelölt, műsorterjesztésre használt rádiófrekvenciák hiánya miatt nem tud sugározni.

121 Ez a válasz tehát önmagában lehetővé teszi a kérdéseket előterjesztő bíróság számára, hogy a Centro Europa 7 által előterjesztett, az elszenvedett károk megtérítése iránti kérelem tárgyában határozzon.

122 Következésképpen, a Bíróság által a második, negyedik és ötödik kérdésre adott válaszra figyelemmel az első és a harmadik kérdés tárgyában nem szükséges határozni.

A hatodik, a hetedik és a nyolcadik kérdésről

123 A kérdéseket előterjesztő bíróság a hatodik, a hetedik és a nyolcadik kérdésével lényegében arról kérdezi a Bíróságot, hogy a tagállamok milyen feltételekkel alkalmazhatják az engedélyezési irányelv 5. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében és a versenyirányelv 4. cikkében előírt eltérést.

124 Márpedig a negyedik és az ötödik kérdésre adott válaszból következik, hogy alkalmazhatóságuktól kezdődően az engedélyezési irányelv 5. cikke (2) bekezdésének második albekezdését és a versenyirányelv 4. cikkét akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes a televíziós műsorszolgáltatás területén az olyan nemzeti szabályozás, amelynek alkalmazása azt eredményezi, hogy a koncessziójogosult gazdasági

szereplő az objektív, átlátható, hátrányos megkülönböztetéstől mentes és arányos kritériumok alapján kijelölt, műsorterjesztésre használt rádiófrekvenciák hiánya miatt nem tud sugározni.

125 Ebből a válaszból így az következik, hogy az objektív, átlátható, hátrányos megkülönböztetéstől mentes és arányos kritériumok tiszteletben tartása az engedélyezési irányelv 5. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében és a versenyirányelv 4. cikkében előírt eltérés alkalmazásának lényeges feltételét képezi.

126 Nem szükséges tehát határozni az említett eltérés alkalmazásának esetleges további feltételeiről, amelyeket a hatodik, a hetedik és a nyolcadik kérdés említ.

127 Következésképpen, a Bíróság által a második kérdéssel együttesen vizsgált negyedik és ötödik kérdésre adott válaszra figyelemmel a hatodik, a hetedik és a nyolcadik kérdés tárgyában nem szükséges határozni.

A költségekről

128 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

Az EK 49. cikket és – alkalmazhatóságuktól kezdődően – az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK parlamenti és tanácsi irányelv (keretirányelv) 9. cikkének (1) bekezdését, az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK parlamenti és tanácsi irányelv (engedélyezési irányelv) 5. cikkének (1) bekezdését, 5. cikke (2) bekezdésének második albekezdését és 7. cikkének (3) bekezdését, valamint az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások piacain belüli versenyről szóló, 2002. szeptember 16-i 2002/77/EK bizottsági irányelv 4. cikkét akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes a televíziós műsorszolgáltatás területén az olyan nemzeti szabályozás, amelynek alkalmazása azt eredményezi, hogy a koncessziójogosult gazdasági szereplő az objektív, átlátható, hátrányos megkülönböztetéstől mentes és arányos kritériumok alapján kijelölt, műsorterjesztésre használt rádiófrekvenciák hiánya miatt nem tud sugározni.

Aláírások